

Marie Steiner Fonds opgericht!

Het uitgeven van antroposofische boeken in Nederland wordt steeds moeilijker. De antroposofische uitgeverijen geven minder titels uit en/of zijn gedwongen gedeeltelijk uit te wijken naar commercieel meer, maar antroposofisch beschouwd minder aantrekkelijke uitgaven. Een verschraving van het titelaanbod enerzijds, een vervlakking van het aanbod anderzijds is het gevolg. Ook in andere landen, waaronder Duitsland en Engeland, is deze tendens aanwezig.

Voor wat betreft de situatie in Nederland spelen hierin een rol:

- Ontwikkelingen in het boekenvak (boekverkopers die meer dan ooit tevoren letten op gegevens als omloopsnelheid, publiciteitsbudget rondom nieuwe titels, smaak van het grote publiek) leiden ertoe dat algemene boekhandels nauwelijks antroposofische lectuur in hun assortiment opnemen
- Een steeds groter aandeel van de boekenverkoop wordt ingenomen door steeds minder titels (denk aan mediahypes rondom titels als die van Dan Brown of J.K. Rowlings)
- Het lezen van 'moeilijke boeken' gebeurt door een slinkende groep mensen (door vervlakking van smaak of interesse, door verschuiving in tijdsbesteding - denk aan internet, videogames e.d.)

Uitgevers van antroposofische lectuur hebben daarom te maken met kleine oplages waar 'echte uitgevers' bij wijze van spreken hun neus voor zouden ophalen, vergelijkbaar met die van traditioneel moeilijk verkoopbare boeken als gedichtenbundels. Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

Een concreet voorbeeld: Het etherlichaam als pedagogisch instrument, geschreven door Cornelis Boogerd.

Op dit moment is deze uitgave in voorbereiding. Het gaat om een gedegen werk waarin, gebaseerd op en geïllustreerd met een grote reeks praktijkervaringen, zeer concreet wordt beschreven hoe degenen die met jonge kinderen te maken hebben, hun etherlichaam kunnen inzetten bij het opvoeden van die kinderen, indachtig de pedagogische hoofdwet van Rudolf Steiner. De schrijver beschrijft in dit boek waarnemingen, bewuste gevolgtrekkingen en formuleert onderzoeksvragen en mogelijke adviezen die nooit eerder zó beschreven zijn.

Het is een boek dat werkelijk iets toevoegt aan alles wat hieromtrent ooit geschreven is.

Het is geen makkelijk boek en kan feitelijk worden opgevat als 'vakliteratuur' voor kleuterleidsters en anderen die in hun dagelijkse praktijk met jonge kinderen te maken hebben.

De uitgever denkt daarom aan een oplage van 1000 exemplaren. Hij verwacht die 1000 stuks met een jaar of 7 verkocht te hebben. Zo'n 300 exemplaren in het eerste jaar na verschijnen, een ruime 100 exemplaren in de jaren daarna. Het boek zal vermoedelijk een omvang hebben van 176 pagina's en wordt uitgegeven als paperback.

Wat moet er gebeuren om dit werk te laten verschijnen?

1. De schrijver heeft zijn manuscript ingeleverd bij de uitgever. Hij deed dat na jarenlang met het thema te zijn bezig geweest en na honderden uren schrijftarbeid.
2. De uitgever (na een eerste beoordeling van het manuscript en het nemen van een uitgavebeslissing) besteedt ca 200 uren aan dit manuscript. Die uren worden gevuld met: het redigeren, corrigeren en opmaken van de tekst en het contact hierover met de auteur, (laten) verzorgen van de omslag, het geheel aanleveren bij de drukker e.d.
3. De drukker drukt het boek. Voor 1.000 exemplaren rekent hij 3.750 euro. Voor het ontwerpen en klaarmaken van een omslag is al een rekening gekomen van 250 euro.
4. Duizend exemplaren van het boek arriveren bij de uitgever. Die is kwijt: 4.000 euro en 200 uren werk. Bovenop de tijdsinvestering van 200 uur moeten nu ook alle bestellingen en het daaruit voortvloeiende werk (factureren, verpakken, administreren, verzenden) natuurlijk nog wel gedaan worden.

5. Het boek wordt verspreid, via boekwinkels, grossiers en aan particulieren. In de winkel kost het boek 19 euro.

Is dat duur? We maken een sommetje:

Verkoopprijs:		19,00
AF:		
6 % btw	-	1,08
Gemiddeld verleende korting (36%)	-	6,65
Auteurshonorarium	-	1,50
Distributie & opslagkosten	-	0,70
Overheadkosten	-	1,00
Technische kosten (drukken / omslag)	-	4,00
Publiciteit, onvoorzien (ter herinnering)		<u>p.m.</u>
Bruto batig saldo		4,07

Per verkocht exemplaar houdt de uitgever dus € 4,07 over.

Bij een volledig verkochte oplage (in bovenstaand voorbeeld dus na 10 jaar) heeft de uitgever een bedrag van 1000 x 4,07 is € 4.070 verdiend. In die 10 jaar heeft hij: geholpen een boek het licht te doen zien (200 werkuren) en dit boek in de wereld verspreid (x werkuren). Als tegenprestatie ontving hij in de loop van die 10 jaar op dit uitgeefproject een brutowinst van 4.070 euro.

Het financiële plaatje bij een eventueel *niet* volledig verkochte oplage (bezoekt u eens een filiaal van De Slegte) zullen we u onthouden.

De schrijver... komt er ook bekaaid van af. Aan 1000 verkochte exemplaren verdient hij 1.500 euro...

Het positieve in dit zeer concrete voorbeeld is... dat het boek geen vertaling is: er hoefde geen vertaler ingeschakeld te worden! Bij een oplage van 10.000, 5.000 of zelfs maar 2.500 exemplaren zou dit financiële plaatje er overigens anders, vrolijker, uitzien. Dergelijke oplages behoren echter voor antroposofische titels tot de zeldzame verschijnselen.

Deze nuchtere cijfers maken veel duidelijk: het uitgeven van antroposofische boeken is zakelijk gezien niet alleen moeilijk maar ook onverstandig en is (hopelijk) vanuit een inhoudelijke beoordeling van vitaal belang voor de (toekomst van) de antroposofie in Nederland.

Want los van de cijfers is er in dit voorbeeld natuurlijk ook nog iets anders gebeurd: een belangrijk antroposofisch boek is in het Nederlands taalgebied verschenen, is toegankelijk gemaakt, kan worden opgenomen in het bewustzijn en in de levenspraktijk van lezers (en via hen: van anderen) en kan bijdragen aan... aan heel veel, feitelijk aan het dichterbij brengen en werkelijkheid laten worden van het positieve dat vanuit de toekomst op ons toestromen wil (maar dat wij wel moeten 'opvangen').

(Natuurlijk is hier niet gezegd dat het boek het enige medium is met behulp waarvan de antroposofie mensen kan blijven inspireren. Het eventueel tegen de stroom van de feiten in in stand houden van het boek als zodanig kan immers niet de bedoeling zijn.)

Waar brengen deze feiten en overwegingen ons?

Het bedrijfsmatig uitgeven van antroposofische titels zal in de komende jaren alleen nog maar moeilijker worden. Dit kan niet zonder gevolgen blijven voor (boek)winkels waar het antroposofische boek centraal staat: eenvoudigweg vanwege een schaarste aan nieuwe antroposofische titels zullen deze winkels steeds zwaarder moeten steunen op een ander assortiment, bijvoorbeeld kinderboeken, new age-achtige boeken, kleding, speelgoed en dergelijke. Daarnaast zullen er mensen zijn die mondjesmaat antroposofische titels blijven uitgeven: namelijk voor zover ze daar, naast hun eigenlijke tijdsbesteding, tijd, enthousiasme en financiële middelen voor vrij kunnen maken.

Of is dit laatste, het 'ware antroposofische boek' met liefde en opofferingsgezindheid en financiële tekorten uitgegeven, misschien ons ideaalplaatje? Zou het zó misschien eigenlijk moeten...?

Wie van mening is dat de antroposofie en de sociale driegeleding van allerlei bevatten dat het waard is om geweten te worden, dat -sterker nog- gewicht op de schaal moet werpen bij de stappen die mens en mensheid naar de toekomst toe zetten, zal inzien dat ándere wegen moeten worden bewandeld dan gemakshalve te vertrouwen op de opofferingsgezindheid van de enkeling (schrijver, vertaler, redacteur, uitgever). De eigen opofferingsgezindheid is in dit verband het enige waarop gebouwd mag worden...

Uitgeverij Nearchus C.V. heeft in samenwerking met de Stichting Harmen van der Schaaf het Marie Steiner Fonds opgericht. Dit Fonds is bedoeld voor het stimuleren van het in het Nederlands toegankelijk maken van werken van Rudolf Steiner en van andere schrijvers die de antroposofie en/of de sociale driegeleding op een passende manier beschrijven of verdiepen. Leningen, schenkingen groot en klein, jaarlijkse donaties e.d. zijn welkom om dit Fonds een krachtige start te geven. De bedoeling is dat middelen uit het Fonds ter beschikking worden gesteld:

- in de vorm van leengeld (aflossing gebeurt op basis van een vaste afdracht per verkocht boek)
- in de vorm van schenkgeld (als basishonorarium, bestemd voor diegenen die actief meewerken aan het tot stand brengen van een uitgave (schrijver, evt. vertaler, redacteur) - voor zover dit noodzakelijk en billijk is.

Schenkingen of leningen aan het Marie Steiner Fonds kunnen desgewenst voor specifieke uitgaven bestemd worden en zijn fiscaal aftrekbaar.

Op dit moment zoekt het Fonds middelen voor het stimuleren van de volgende projecten:

1: *Het etherlichaam als pedagogisch instrument*, geschreven door Cornelis Boogerd

Hierboven is dit boek kort aangeduid, nadere informatie op aanvraag beschikbaar.

2: Het maken en redigeren van vertalingen van voordrachten van Rudolf Steiner. Per voordracht is hiervoor een bedrag van enkele honderden euro's gevraagd. De voordrachten zullen verschijnen in een nieuwe reeks die mikt op het bereiken van een nieuw lezerspubliek.

De naam van het Fonds is gekozen omdat Marie Steiner gedurende lange tijd, met grote trouw en veel doorzettingsvermogen heeft gewerkt aan het toegankelijk maken van het werk van Rudolf Steiner.

Voor vragen of suggesties kunt u contact opnemen met John Hogervorst, 0592 40 89 89 of info@driegonaal.nl.

Nadere informatie is in voorbereiding.

Uw bijdrage kunt u overmaken op Postbankrekening 3788303, t.n.v. de Stichting Harmen van der Schaaf, Gouda, onder vermelding van 'Marie Steiner Fonds'.